

Signalizačná správa ÚKSÚP

Dnešná signalizácia bude najmä pre **jablone, hrušky a egreše**. Skorú červivosť plodov jabloní spôsobuje **piliarka jablčná**. Piliarky sú drobné osičky, ktorých larvy sa môžu výnimočne v niektorých rokoch premnožiť a spôsobiť straty na úrode. Piliarka jablčná prezimuje v štádiu larvy v kokóniku v pôde. Na jar sa kuklí a neskôr sa liahnu osičky. Samičky kladú jednotlivito vajíčka do kališnej časti kvetov. Asi o 10 dní sa liahnu larvy, ktoré na mladom plode vyžierajú povrchovú špirálovú chodbičku. Neskôr prenikajú priamo do stredu plodu. Plod opúšťajú dosť veľkým otvorom, pri ktorom možno nájsť kôpku vlhkého hnedého trusu. Jedna larva môže poškodiť 2-3 plody. Dospelé larvy vypadávajú na zem a zahrabávajú sa do pôdy na prezimovanie. Škodca má jednu generáciu do roka. Ochrana proti piliarkam má význam iba v oblastiach s pravidelnými škodami na úrode. Postačuje jeden dôkladný postrek stromov ihneď po odkvitnutí, keď opadávajú posledné korunné lupienky kvetov (nie skôr, keď ešte lietajú včely!). Povolený je prípravok Sivanto Prime (účinná látka flupyradifurone). Určitý účinok môžu mať aj prípravky autorizované proti žravým a cicavým škodcom alebo húseniciam, ktorými sú Decis EW 50, Decis Protech (aj v malospotrebiteľskom balení – MB), Delta EW 50, Dinastia a len v malospotrebiteľskom balení Decis AI, Sanium Ultra, Sanium Ultra AI (všetky s účinnou látkou deltamethin), Karate Zeon 5 CS (aj MB), Ninja Zeon 5 CS, Sentinel, Vaztak Pro a Lambdol a len v malospotrebiteľskom balení Samuraj (všetky s účinnou látkou lambda-cyhalothrin). Použiť možno aj prípravok NeemAzal T/S (aj MB) s účinnou látkou azadirachtin.

Vopred upozorňujeme, že začiatok mája je v bežnom roku obdobím škodlivosti podkopáčikov, ktorí patria medzi tzv. **mínujúcich škodcov jabloní**. Podkopáčiky začínajú lietať po odkvitnutí jabloní. Ich rojenie však u nás nemožno signalizovať pomocou feromónových lapačov, pretože nie sú oficiálne povolené. Hospodárske škody vznikajú iba v najteplejších oblastiach Slovenska, teda v okresoch Dunajská Streda, Komárno a juh okresov Galanta, Šaľa a Nové Zámky. Na ostatnom území republiky bývajú ich škody nízke až zanedbateľné. Za rok mávajú podkopáčiky 2 až 3 generácie, ochrana je najdôležitejšia pre prvé dve generácie. Na chemickú ochranu v čase rojenia približne na prelome apríla a mája možno použiť rovnaké prípravky ako proti piliarke jablčnej alebo v čase kladenia vajíčok približne o 5-7 dní neskôr po rojení prípravky Spintor (aj MB, účinná látka spinosad) alebo NeemAzal T/S (aj MB).

Pre drobné ovocie, najmä **egreše**, upozorňujeme na **americkú múčnatku egreša**. Významné pre jej obmedzenie sú **preventívne opatrenia**, napr. výber vzdušných lokalít, vhodný, skôr širší spon výsadby, vyrovnaná výživa, najmä neprehnojovanie dusíkom, a správny rez zabezpečujúci vzdušnosť krov. **Najdôležitejší je však výber odrody!** Medzi odolné odrody patria napr. červenoplodé Rokula, Rolanda a Hinnonmaki Rod, bieloplodé Invikta a Rixanta, stredne odolné Strážov, Chryso a pod. Náchylné až veľmi náchylné sú napr. Bíly nádherný, Citrónový obří, Produkta, Roman, Šolcova naděje, Zlatá figa a pod. Silne ohrozené výsadby egrešov s pravidelnými výskytmi možno chemicky ošetriť pred kvitnutím prípravkami Discus (ochranná lehota 21 dní, max. 3-krát za sezónu), Zato 50 WG, Magnicur Core alebo Triflo 500 (ochranná doba 14 dní), sírnatými prípravkami Sulfurus (aj v malospotrebiteľskom balení – MB) a Sira BL (ochranná lehota 7 dní), ďalej prípravkom Vitisan (ochranná doba 1 deň), biologickým prípravkom

Serenade Aso (*Bacillus subtilis*) alebo pomocným prípravkom Aqua Vitrin K (vodné sklo draselné). **Maximálne sa ošetruje 4-krát, raz pred kvetom a 3-krát po odkvitnutí.** Plody s viditeľnými príznakmi je najlepšie mechanicky odstrániť, ani chemický zásah už nezníži ich napadnutie.

Ing. Stanislav Barok

ÚKSÚP – OOR

24.4.2023